

10. TJEDAN

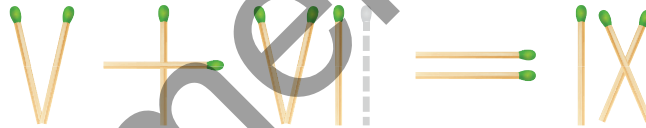
10.1. Kritičko i kreativno mišljenje. Složi od šibica netočnu jednakost s rimskim brojkama kao na slici.

Za tu netočnu jednakost zadana je sljedeća zagonetka:

Premjesti jednu šibicu tako da jednakost bude točna.

Složi od šibica rješenje koje je autor zagonetke dao čitateljima:

Je li to rješenje prihvatljivo?

Odgovor

Rješenje nije prihvatljivo jer zbroj brojeva 5 i 6 nije 9.

Pronađi **dva točna rješenja**.

Planiranje dodatnih rješenja

Važno je uočiti da brojka X na desnoj strani i brojka V na lijevoj strani moraju ostati nepromijenjene jer ne dozvoljavaju premještanje jedne šibice. To znači da se rješenja dobivaju premještanjem znaka I iz brojke VII, što ju pretvara u brojku VI.

Ako se šibica premjesti iza brojke X, ona postaje brojka XI. Tako se dobiva se prvo rješenje: $V + VI = XI$. Ako se pak premjesti ispred prve brojke V, ona postaje brojka IV. Tako se dobiva se drugo rješenje: $IV + VI = X$.

Dodatna rješenja

1. rješenje:

2. rješenje:

10.2. Složi od šibica netočnu jednakost kao na slici. Zatim premjesti jednu šibicu tako da jednakost bude točna. Postoje **dva rješenja**.

Analiza zagonetke i planiranje rješenja

Kako brojkju 8 na desnoj strani nije moguće dobiti kao razliki brojki na lijevoj strani, nužno je, premještanjem jedne šibice, znak „-“ pretvoriti u znak „+“. Kako premještena šibica ne može potjecati iz brojke 3, mora potjecati ili iz brojke 6 ili iz brojke 8.

Ako se šibica premjesti iz brojke 6, ona postaje brojka 5. Time se dobiva prvo rješenje: $5 + 3 = 8$.

Ako se šibica premjesti iz brojke 8, ona postaje brojka 9. Time se dobiva drugo rješenje: $6 + 3 = 9$.

Rješenja

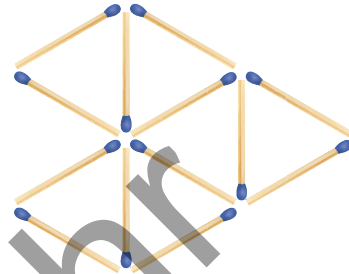
1. rješenje:

2. rješenje:

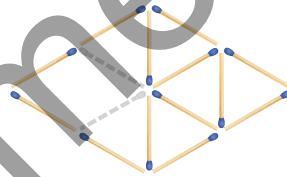
- 10.3.** Složi od šibica lik koji čini sedam trokuta (šest malih trokuta i jedan veliki trokut) kao na slici. Premjesti dvije šibice tako da dobiješ novi lik koji ima šest trokuta.

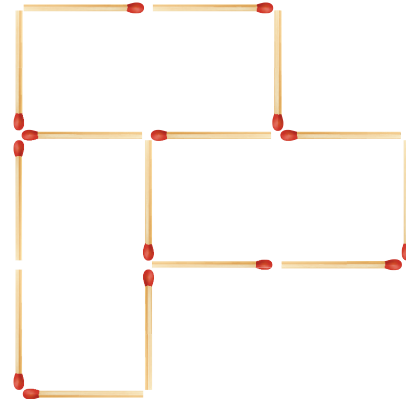
Planiranje rješenja

Da bi se broj trokuta smanjio za jedan trokut (od sedam na šest), treba razgraditi dva stara trokuta i složiti samo jedan novi trokut. To je moguće samo ako se premještanjem dvije šibice razgrade dva mala trokuta, a složiti se još jedan veliki trokut.

Rješenje

- 10.4.** Složi od šibica tri pravokutnika kao na slici. Premjesti tri šibice i napravi pet kvadrata. Postoje **dva rješenja**.

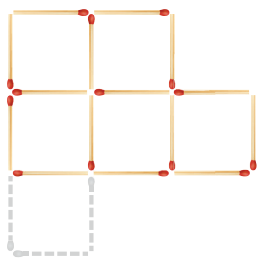

Planiranje rješenja

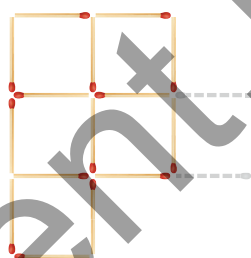
Uloga triju šibica je sljedeća: Dvije šibice dijele dva pravokutnika na dva dijela, oblikujući četiri kvadrata. Treća šibica kompletira peti kvadrat. To ne mogu postići šibice koje čine gornji horizontalni pravokutnik, a mogu šibice koje čine donji horizontalni pravokutnik ili vertikalni pravokutnik.

Rješenja

1. rješenje:

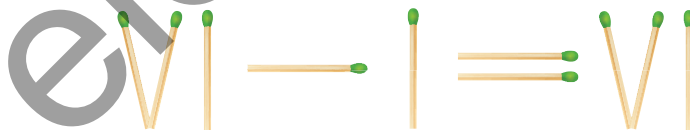

2. rješenje:

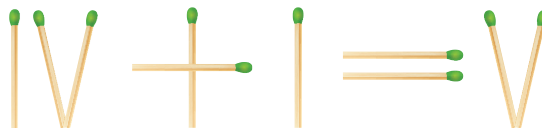

11. TJEDAN

11.1. Kako je glasila zagonetka? Složi netočnu jednakost kao na slici.

Za tu netočnu jednakost zadana je zagonetka čije rješenje izgleda ovako:

Složi od šibica to rješenje i odgovori na pitanje kako je glasila zagonetka.

Planiranje odgovora

Pažljivim upoređivanjem netočne jednakosti i rješenja uočava se da su dvije šibice promijenile mjesto.

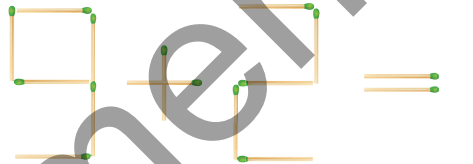
Prvo premještanje: brojka VI postala je brojka IV.

Drugo premještanje: brojka VI je postala brojka V, a znak „-“ postao je znak „+“.

Odgovor

Premjesti dvije šibice tako da jednakost bude točna.

- 11.2.** Složi od šibica netočnu jednakost kao na slici. Zatim premjesti jednu šibicu tako da jednakost bude točna. Postoje **dva rješenja**.

Analiza zagonetke i planiranje rješenja

Važno je uočiti sljedeće:

- nije moguće premjestiti šibicu iz brojke 1 na desnoj strani jednakosti
- premještanje šibice u brojci 2 na lijevoj strani pretvara ju u brojku 3 što ne daje točnu jednakost ($9 + 3 = 1$).

Preostale mogućnosti su:

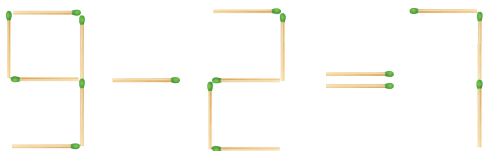
- premjestiti vertikalnu šibicu iz znaka „-“ tako da dobiješti brojku 7 na desnoj strani, što daje prvo rješenje: $9 - 2 = 7$.
- premjestiti šibicu iz brojke 9 na lijevoj strani, pretvarajući je u brojku 5 tako da dobiješti brojku 7 na desnoj strani, što daje drugo rješenje: $5 + 2 = 7$.

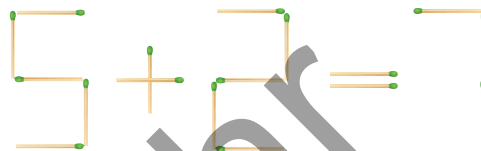

Rješenja

1. rješenje:

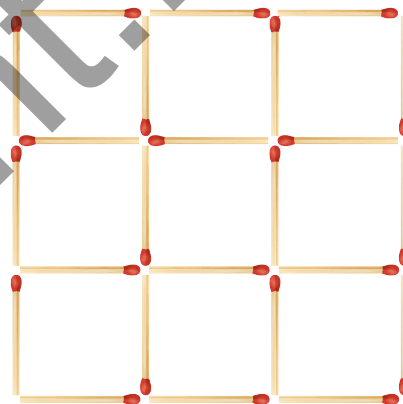
2. rješenje:

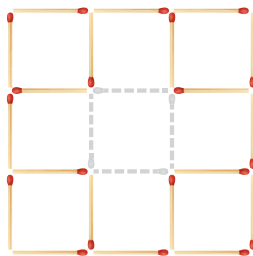
- 11.3.** Složi od šibica lik kao na slici desno. Zatim ukloni četiri unutarnje šibice i napravi pet kvadrata.

Analiza zagonetke i planiranje rješenja

Važno je uočiti da će pet kvadrata činiti jedan veliki kvadrat (stranice duljine 3 šibice) i četiri mala kvadrata (stranice duljine jedne šibice). Četiri mala kvadrata moraju biti unutar velikog kvadrata. Kako u početnoj konfiguraciji postoji devet malih kvadrata, uklanjanjem četiri šibice moraju se razgraditi pet malih kvadrata. To je moguće postići samo ako se uklone četiri središnje šibice.

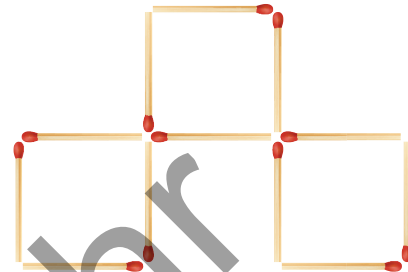

Rješenje

- 11.4.** Složi od šibica lik kao na slici. Dodaj 3 šibice tako da dobiješ 5 jednakih kvadrata. Postoje **два rješenja**.

Analiza zagonetke i planiranje rješenja

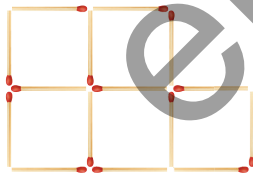
Dodavanjem triju šibica treba složiti dva nova kvadrata. To je ostvarivo ako se dvije šibice dodaju mogućem novom kvadratu kojem nedostaju dvije stranice i ako se jedna šibica doda mogućem novom kvadratu kojem nedostaje jedna šibica.

Prvo rješenje dobiva se ako se u gornjem redu uz postojeći kvadrat s lijeve strane složi novi kvadrat, dodavanjem dviju šibica, a u donjem redu se kompletira srednji kvadrat dodavanjem jedne šibice.

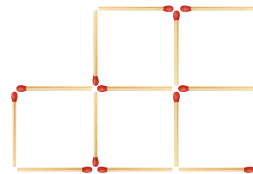
Drugo rješenje dobiva se ako se u gornjem redu uz postojeći kvadrat s njegove desne strane složi novi kvadrat dodavanjem dviju šibica, a u donjem redu se kompletira srednji kvadrat dodavanjem jedne šibice.

Rješenja

1. rješenje:

2. rješenje:

Napomena

Važno je ukazati da se oblik drugog rješenja dobiva misaonim zrcaljenjem prvog rješenja. Takav uvid razvija prostorno – vizualnu inteligenciju. Naravno, korisno je tu relaciju i zorno pokazati koristeći se zrcalom.

